

Тенденції у відносинах з податковою

Яким бачать юристи податкове право сьогодні

Анастасія КАРЕБА

a_kareba@yur-gazeta.com
«Юридична газета»

Через місяць після останнього круглого столу, який було організовано «Юридичною газетою», мала місце чергова зустріч юристів провідних українських та іноземних юридичних компаній. У вівторок, 24 березня, під егідою «Юридичної газети» відбувся круглий стіл на тему «Оподаткування бізнесу та нові тенденції у відносинах з податковою».

Цього разу до президії увійшли партнер компанії «Ernst & Young» Володимир Котенко, старший партнер юридичної фірми «КМ Партнери» Олександр Мінін та партнер юридичної компанії «Орлов, Михайленко та партнери» Дмитро Михайленко. Серед слухачів були присутні радник ЮФ «Саєнко Харченко» Дмитро Корбут, партнер ЮФ «Юрзовнішсервіс» Ганна Цірат, партнер ЮФ «Батуринець і Партнери» Борис Батуринець, старший юрист ЮФ «Василь Кісіль і Партнери» Іван Юрченко та інші юристи та адвокати. Модератором круглого столу був Олександр Ніколайчик. Захід відвідали не лише представники 20 юридичних компаній, але й журналісти національних телеканалів та друкованих юридичних видань.

Дискусія учасників та президії розгорталася довкола кіль-

Традиційно відбувся круглий стіл, організований «Юридичною газетою»

кох тем, а саме:

- Оподаткування бізнесу в умовах кризи.

- Попит на послуги з оподаткування на ринку: податкова оптимізація та можливість надання нових послуг.

- Новітні тенденції у відносинах з органами ДПА України.

- Податкова практика юридичної фірми в Україні (підсумки за

2008 рік, сучасний стан та прогнози на 2009 рік).

- Посилення податкової практики в юридичній фірмі: рекрутингові можливості та доцільність для компаній full service.

- Посилення податкової практики шляхом реструктуризації неприбуткових практик.

На початку круглого столу

модератор зазначив, що «ті, хто беруть участь в обговоренні, можуть порушувати будь-яку тему і варіювати хід дискусії в залежності від того, що буде цікавити аудиторію».

Олександр Мінін одразу ж узяв слово, висловивши думку про те, які проблеми сьогодні виникають у спілкуванні з податковою.

Тенденції у відносинах з податковою

Яким бачать юристи податкове право сьогодні

Продовження. Початок на С. 1.

Анастасія КАРЕБА

a.kareba@yurgazeta.com
«Юридична газета»

«Змінилася сутність переважної кількості спорів, які виникають між платниками податків та податковими службами. Причини виникнення цих спорів суто формальні, створені штучно. Найяскравішим прикладом є відмова податкової прийняти декларацію платника податків, обумовлюючи це тим, що, нібито, відсутні якісь обов'язкові реквізити. Звичайно, це важливо, коли подається уточнена декларація, в якій змінюється податкове зобов'язання. Але в будь-якому випадку, це лише привід для штучного створення спору. Однією з найбільших проблем є те, що платник податків, виплачуючи необхідні кошти до податкової, не відчує справедливості. Саме так виникає особливий вид несправедливих та надуманих справ, коли порушується гармонійний стан речей. Однак не дарма цю кризу називають часом складностей і нових можливостей. Позитивною тенденцією є те, що податкові служби все частіше йдуть на мирові угоди з платниками податків у разі виникнення конфлікту. Це вигідно самій ДПА з огляду на те, що платник податків визнає хоча б якусь суму обов'язковою до сплати і передасть гроші до бюджету, у той час як податкова відмовиться від інших претензій. 10-15% — це миттєві вливання в бюджет, на які не треба було б чекати місяцями, якби справу передали до суду», — зазначив Олександр Мінін. Подібною була думка і Дмитра Михайленка, який в основі наявних конфліктів вбачає емоційну складову їхніх учасників.

На думку пана Михайленка, «останнім часом все більше підприємств зажадали бюджетного заміщення коштів, витрачених на сплату податків, у той час як сам бюджет є неготовим до цього». Всі учасники круглого столу погодились з тим, що зараз важко створити такі схеми податкової оптимізації, які ДПА не змогла б виявити, оскільки податківці працюють оперативно та професійно. Але ще одну тенденцію кризового часу виділив юрист ЮФ «Астерс» Костянтин Соляр. Він зазначив, що

Дискусія тільки розпочинається

компанії можуть отримувати більше прибутку, обслуговуючи разових клієнтів, які приходять до компанії не заради комплексного обслуговування, а задля вирішення конкретного питання. Також пан Соляр виокремив дві групи таких клієнтів — це ті, хто не знають, як зупинити свій бізнес, і ті, хто не знають, як його ще можна додатково профінансувати.

Щодо «штучності» спорів, то з паном Мініним погодився і Володимир Котенко, але він більше уваги приділив саме нормативній незабезпеченості галузі податкового права, зауваживши при цьому, що вся законодавча база не просто застаріла і стала немодною, але й не може відповідати потребам сучасних підприємств. Стосовно цього питання аудиторія розділилася. Одні вказували на те, що варто знаходити більш оптимальні схеми для сплати податків у вже існуючих законопроектах (як сказала Ганна Цірат, «не варто просто критикувати нашу законодавчу базу»), у той час як інші, ставши на сторону Володимира Котенка, виступали за якнайшвидше оновлен-

ня цієї бази, яка фактично створює більше проблем, аніж допомагає вирішенню вже існуючих. В чомусь із присутніми можна було погодитись, оскільки швидка зміна законодавства не змінить ситуацію докорінно, але слід більш вираже-

Цікавий факт

Неочікуваною темою, яка була порушена в ході дискусії, стала роль преси у розкритті питань податкового права

но підходити до питання цих змін і, виокремивши слабкі місця, поступово їх ліквідовувати. Пан Котенко виділив три негативні риси (блоки) сучасної нормативної бази. По-перше, всі законопроекти у сфері податків страждають відсутністю високої юридичної техніки та великою кількістю граматичних помилок, по-друге, за словами Котенка, «виникає враження, що до певного моменту законотворці активно працювали над проектом, розробляючи і вдосконалюючи деякі положення, а після цього вони втомилися і кинули цю роботу. В результаті ми отримуємо недопрацьовані документи, які не-

спроможні внести істотні зміни. На жаль, і саме суспільство не робить кроків назустріч пошуку нового нормативного забезпечення, що і є третім проблемним блоком законодавчої бази. Було б чудово, якби кожна людина відчувала свою відповідальність за якість нормативної бази у сфері податків».

Майже кожен учасник президії та аудиторії висловився з приводу того, що податковий адміністративний блок інформувати суспільство про те, на що саме йдуть гроші, отримані від платників податків, як це відбувається на Заході. Але, на жаль, жоден учасник не надав поради, як можна змусити ДПА це зробити, хіба що звернутися безпосередньо до самих чиновників і активно пропагувати цю ідею за допомогою ЗМІ. Олександр Мінін підхопив цю тему і додав, що «на сьогодні не створено якісного каналу зворотного зв'язку з ДПА. Ніхто точно не знає, на що саме йдуть гроші. Тобто пересічний платник податків має підстави припустити, що таким чином держава займається банальним шахрайством. З цього випливає агре-

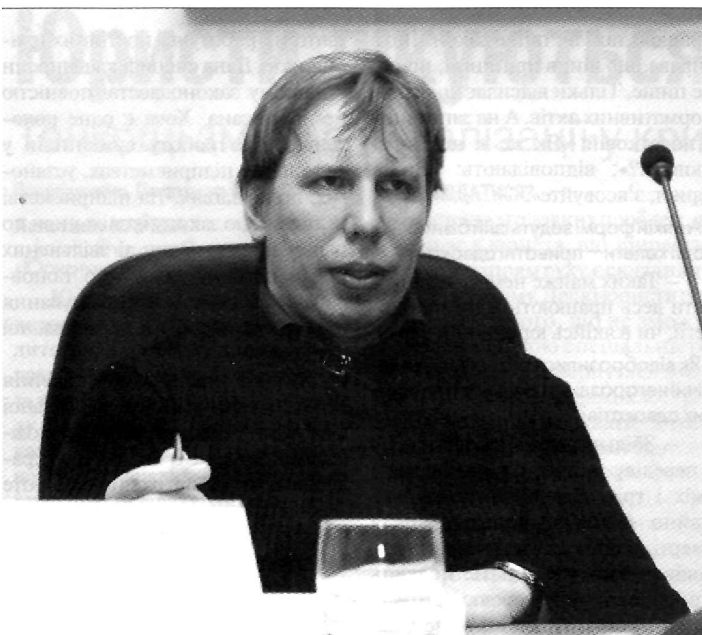

Олександр Мінін – старший партнер ЮФ «КМ Партнери»

Анна Якубенко – старший юрист ЮФ «Чадборн енд Парк»

ЮРБІЗНЕС

Дмитро Михайленко – партнер ЮФ «Орлов, Михайленко та партнери»

Андрій Стельмашук – старший юрист ЮФ «Василь Кісіль і Партнери»

сивність, платників податків, які, аналізуючи таку ситуацію, не бажають ставати на бік ДПА. Люди розуміють, що «бути хорошими» з податковою – собі дорожче».

Неочікуваною темою, яка була порушена протягом дискусії, стала роль преси у розкритті питань податкового права. До речі, це була одна із найбухлівіших дискусій у ході круглого столу, в якій взяли участь як юристи, так і журналісти. Всі наполягали на тому, щоб саме преса стала тим важелем, який буде штовхати вперед прогрес у податковій сфері. На думку Володимира Котенка, «преса має докласти зусиль, щоб сьогоднішня несприятлива ситуація змінювалася на кращу. Всім юридичним виданням бракує системності обгово-

рення податкових питань, хоча, в принципі, пресі цікаві такі питання як оподаткування, інакше не було б цього круглого столу». Ганна Цірат зазначила, що «нам, юристам, ніде обговорювати податкові питання. Звичайні люди не розуміють того, про що ми говоримо, тож завдання преси полягає в тому, щоб цікаво подати таку, здавалося б, «суху» тему як податки». Представники преси зазначили, що отримують замало інформації від юристів, тобто їм просто не вистачає кооперації та підтримки з боку юридичних компаній. І справді, скільки разів трапляється таке, коли натикаєшся на небажання юридичної компанії надавати коментарі стосовно різних податкових аспектів. Виявилося, що це питан-

ня непокоїть не лише журналістів, але й юристів, які розуміють вплив преси на суспільну думку і те, як цей вплив можна використати. До речі, Андрій Стельмашук, старший юрист ЮФ «Василь Кісіль і Партнери», виніс цікаву пропозицію щодо підвищення об'єктивності рішень суддів, згідно з якою юридичним виданням слід щотижня оцінювати конкретне та найбільш резонансне судове рішення, публікуючи при цьому ще й коментарі експертів. Здавалося б, рішення цікаве, але наскільки виправданим воно стане у сучасних умовах і невже старий радянський принцип засоромлення несумлінного працівника його неякісною роботою змо-

же виправити корумпованість або упередженість суддів?

Учасники (якщо бути точними – один із них, Іван Юрченко) торкнулися й питання рекрутингових можливостей у сфері податкового права. Пан Юрченко сказав, що «у рекрутингу нових юристів немає необхідності, оскільки деякі компанії навіть наказують своїм податківцям переходити на чотиригодинний робочий день. Навіщо наймати співробітників, якщо роботи як такої немає?».

Одразу ж по закінченні круглого столу стало зрозуміло – не було тих, кого б тема податків не зачепила, тож двох годин інтенсивного спілкування було недостатньо.

КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА